

Maak aandeelhouder sterker

26 november 2008 | Het Financieele Dagblad

Door: Abma, R.

Rients Abma

Politici moeten aandeelhouders juist zien als bondgenoot en deel van de oplossing

De huidige turbulente tijden tonen het belang van checks-and-balances. In plaats van beperking van aandeelhoudersrechten is juist een sterkere verantwoordingsplicht van het bestuur en de raad van commissarissen richting aandeelhouders, werknemers, klanten en leveranciers noodzakelijk.

Aandeelhouders moeten dan wel de mogelijkheid aangrijpen én verantwoordelijkheid nemen om bestuurders en commissarissen af te rekenen op zaken als de kwaliteit van het risicomanagement en de structuur van het beloningsbeleid, en deze zo nodig te ontslaan.

Het vertrouwen van aandeelhouders in het bestuur van en het toezicht op financiële instellingen is nu ernstig geschaad. Dat herstelt niet als aandeelhoudersrechten worden ingeperkt, gepasseerd of als ze te maken krijgen met gedetailleerde regelgeving.

Volgens de Ecofin, de raad van Europese ministers van financiën, moeten aandeelhouders, waaronder institutionele beleggers, opdraaien voor de gevolgen van overheidsingrijpen in de huidige crisis als het bij de betreffende financiële instellingen mis dreigt te gaan. Daarmee spelen politici met vuur.

Het vertrouwen van aandeelhouders om in de markt te blijven of er weer in te stappen zal er niet door toenemen, terwijl dit juist noodzakelijk is om de markten te stabiliseren. Bovendien moet er op termijn een beroep op de aandeelhouders worden gedaan om de overheidsbelangen weer af te kunnen stoten. Politici moeten aandeelhouders niet als onderdeel van het probleem beschouwen, maar juist als bondgenoot en deel van de oplossing.

Institutionele beleggers, zoals deelnemers van Eumedion, hebben laten zien dat zij kunnen en willen optreden tegen voorstellen voor een beloningsbeleid dat niet op lange termijn waardeontwikkeling is gericht. Bovendien hebben zij bij de ondernemingen aangedrongen op een betere risicobewustwording en verbetering van het risicomanagement. Ook het komende jaar blijft de verbetering van risicobewustwording en het risicomanagement het belangrijkste speerpunt van beleggers aangesloten bij Eumedion. Het beeld dat aandeelhouders zich vooral op het rendement concentreren, behoeft nuancering.

Institutionele beleggers hebben alle belang bij een goed bestuur en een actieve en deskundige raad van commissarissen die de complexiteit van de onderneming en haar producten overziet en ingrijpt bij al te rooskleurig voorgestelde overnameplannen en gebrekkig risicomanagement. Wanneer het daaraan schort, moeten ze ter verantwoording kunnen worden geroepen. Daarbij hoort dat aandeelhouders de mogelijkheid en wil hebben om de ultieme 'stok' te gebruiken: het ontslag van bestuurders en commissarissen.

De politiek wil het aandeelhouders hier juist moeilijker maken, getuige het kabinetsplan om de drempel te verhogen voor agendering van bijvoorbeeld het ontslag van bestuurders en commissarissen of het wijzigen van het beloningsbeleid. En bepaalde partijen, zoals de SP, willen ook nog hogere stem- en quorumvereisten om bestuurders en commissarissen daadwerkelijk te ontslaan.

Dit draagt er vooral aan bij dat falende bestuurders en commissarissen niet gemakkelijk ter verantwoording kunnen worden geroepen wanneer dat geboden is. Zij kunnen ook averechts uitwerken op het broodnodige herstel van het vertrouwen van aandeelhouders in het functioneren van de Nederlandse kapitaalmarkt.